

Mr. Rejhan Neziri

ISLAMI IM

Shkalla I

Kreuzlingen, 2013

Mr. Rejhan Neziri

ISLAMI IM

Shkalla I

për fëmijë të moshës 9 - 12 vjeçe (klasa 2/3 - 4/5)

Kreuzlingen, 2012

Përmbajtja:

Mësimi 1: UNË JAM MUSLIMAN	3
Mësimi 2: UNË JAM MUSLIMAN I MIRË	4
Mësimi 3: ÇKA BESON MUSLIMANI	5
Mësimi 4: ZOTI I MADH	6
Mësimi 5: KUSH ËSHTË MUHAMMEDI A. S.?	7
Mësimi 6: SJELLJA E MUSLIMANIT	8
Mësimi 7: KUR'ANI FISNIK	9
Mësimi 8: DJALI DHE GJYSHI	10
Mësimi 9: A KA ZOT?	11
Mësimi 10: BESIMI NË MELEKËT (ENGJËJT) E ZOTIT	12
Mësimi 11: XHINËT DHE SHEJTANI	13
Mësimi 12: BESIMI NË LIBRAT E ZOTIT	14
Mësimi 13: BESIMI NË PEJGAMBERËT E ZOTIT	15
Mësimi 14: MUHAMMEDI A.S.	16
Mësimi 15: BESIMI NË DITËN E KIJAMETIT OSE AHIRETIT	17
Mësimi 16: XHEHENNEMI DHE XHENNETI	18
Mësimi 17: BESIMI NË KADERIN DHE KADANË E ZOTIT	19
Mësimi 18: KUSHTET E ISLAMIT	20
Mësimi 19: SHEHADETI	21
Mësimi 20: IBADETI NË ISLAM	22
Mësimi 21: PUNËT E MUSLIMANIT	23
Mësimi 22: XHAMIA	24
Mësimi 23: PASTËRTIA NË ISLAM	25
Mësimi 24: ABDESTI	26
Mësimi 25: GUSLI	27
Mësimi 26: JETA	28
Mësimi 27: NAMAZI NË ISLAM	29
Mësimi 28: KUSHTET E NAMAZIT	30
Mësimi 29: KUSHTET E BRENDSHME TË NAMAZIT	31
Mësimi 30: AGJËRIMI I RAMAZANIT	32
Mësimi 31: ZEKATI	33
Mësimi 32: HAXHI	34
Mësimi 33: BAJRAMI I KURBANIT	35
Mësimi 34: DITËT DHE NETËT E MËDHA	36
Mësimi 35: MORALI ISLAM	37
Mësimi 36: ZOTI DHE NE	38
Mësimi 37: NE DHE NJERËZIT E TJERË	39
Mësimi 38: PRINDËRIT TANË	40
Mësimi 39: PËR TY, FALAS!	41
Mësimi 40: NE DHE NATYRA	42

Mësimi 1

UNË JAM MUSLIMAN

Zoti im është All-llahu i Madhërishëm.

Pejgamberi im është Muhammedi alejhisselam.

Feja ime është Islami.

Muslimani duhet të jetë njeri i mirë, i urtë, i sjellshëm, i pastër dhe i dëgjueshëm.

Pyetje:

1. Çka je ti?
2. Kush është Zoti yt?
3. Kush është Pejgamberi yt?
4. Cila është feja jote?
5. Çfarë njeriu duhet të jetë muslimani?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

mësim – Lektion

unë – Ich

jam – bin

muslimani – Muslim

Zoti – Gott

im – mein

është – ist

All-llahu – Allah, Gott

i Madhërishëm – grossartig, prächtig, herrlich

Pejgamberi – Prophet, Gottes Gesandter

alejhisselam – Allahs Friede auf ihm!

feja – Glaube, Religion, Konfession

ime – meine

duhet – soll, muss

të jetë – sein

njeri – Mensch

i mirë – gut

i urtë – ruhig, artig; klug, weise

i sjellshëm – höflich, anständig

i pastër – sauber, rein

dhe – und; auch

i dëgjueshëm – gehorsam

pyetje – Frage

Mësimi 2

UNË JAM MUSLIMAN I MIRË

Unë jam musliman i mirë, sepse punoj siç ka urdhëruar All-llahu i Madhërishëm dhe Pejgamberi i dashur.

All-llahu i Madhërishëm dhe Pejgamberi i dashur na kanë urdhëruar të jemi të mirë, të urtë, të sjellshëm, të pastër dhe të dëgjueshëm.

Edhe unë pra, jam i mirë, i urtë, i sjellshëm, i pastër dhe i dëgjueshëm.

Pyetje:

1. Pse je musliman i mirë?
2. Çka na kanë urdhëruar All-llahu dhe Pejgamberi?
3. Çfarë (si) je ti?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

sepse – weil
punoj – (Ich) arbeite
siç – wie, so wie
ka urdhëruar – (er) hat befohlen
i dashur – lieb, nett, herzlich

të jemi – (wir) seien
edhe – und, auch, und auch
pra – also, demzufolge
pse – warum, weshalb
si – wie

Mësimi 3

ÇKA BESON MUSLIMANI

Muslimani e beson Zotin e Madhërishëm dhe Pejgamberin e dashur.

Zoti ynë është All-llahu i Madhërishëm, ndërsa Pejgamberi ynë është Muhammedi alejhisselam.

All-llahu i Madhëruar na do neve shumë, prandaj edhe ne duhet ta duam Atë shumë.

Pyetje:

1. Çka beson muslimani?
2. Kush është Zoti ynë?
3. Kush është Pejgamberi ynë?
4. A na do shumë All-llahu i Madhëruar?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

beson – glaubt

ynë – unser

ndërsa – während, in der Zeit als, wohingegen

na do neve – er liebt uns

shumë – sehr, viel

prandaj – deshalb, darum

ne – wir

atë – ihm

Mësimi 4

ZOTI I MADH

Zoti ynë është All-llahu i Madhërishëm.

Ai i ka krijuar qiejt, tokën, malet, fushat, njerëzit, shtazët, bimët dhe çdo gjë tjetër që është në botë.

All-llahu i Madhëruar është kudo, na sheh çka bëjmë dhe na dëgjon çka flasim. Prandaj, vazhdimisht duhet të bëjmë punë të mira dhe të flasim fjalë të mira.

Pyetje:

1. Kush është Zoti ynë?
2. Çka ka krijuar All-llahu i Madhërishëm?
3. Pse duhet të bëjmë punë të mira e të flasim fjalë të mira?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

i madh – gross
ka krijuar – hat erschaffen
qiell pl. qiej – Himmel
tokë – Erde, Boden
mali pl. malet – Berg
fushë – Ebene, Feld, Tal
njerëz – Menschen
shtazë – Tiere, Vieh
bimë – Pflanze
çdo – jede, qeder, jedes
gjë – Sache, Ding, etwas
tjetër – anders

që është – dass ist
në – in
botë – Welt
kudo – überall
na sheh – er sieht uns
bëjmë – wir machen, tun
na dëgjon – er hört uns
flasim – wir reden, sprechen
vazhdimisht – ständig, immer wieder
punë – Taten
të mira – gute
fjalë – Wörter

Mësimi 5

KUSH ËSHTË MUHAMMEDI A. S.?

Muhammedi alejhis-salam (paqja e Zotit qoftë mbi të!) është peygamberi i fundit i Zotit.

Ai ka lindur në Mekke të Arabisë Saudite në vitin 570.

Kur ai kishte 40 vjet, vjen Xhebraili dhe fillon t'ia shpallë Kur'anin, Fjalën e Zotit. Me këtë ai bëhet peygamber.

Në vitin 622 ai bashkë me shokët e tij shpërngulet prej Mekkes për në Medine.

Muhammedi a. s. vdes në vitin 632 në Medine, në dhomën e hazreti Aishes.

Pyetje:

1. Kush është Muhammedi a.s.?
2. Ku dhe kur ka lindur Muhammedi a.s.?
3. Kur bëhet peygamber Muhammedi a.s.?
4. Çka ndodh në vitin 622?
5. Kur dhe ku vdes Muhammedi a.s.?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

paqja - Friede
qoftë mbi të! - sei mit ihm!
peygamber - Prophet, Gesandt Gottes
fillon - fängt an, beginnt
shpall - offenbaren

bashkë - zusammen, gemeinsam
shpërngulet - auswandern
vdes - stirbt
dhomë - Zimmer
hazret - heilige

Mësimi 6

SJELLJA E MUSLIMANIT

Musliman i thonë njeriut që e beson All-llahun e Madhëruar dhe Muhammedin alejhis-salam (paqa qoftë mbi të!).

Muslimani punon siç ka urdhëruar All-llahu i Madhëruar.

Ai e adhuron Zotin e Madhëruar, i falënderohet për të mirat që ia jep dhe i lutet që t'ia shtojë këto të mira.

Muslimani i do shumë prindërit e vet dhe i dëgjon këshillat e tyre.

Muslimani i nderon të mëdhenjtë, sillet mirë me miqtë e vet dhe i do shumë të vegjlit.

Pyetje:

1. Kujt i thonë musliman?
2. Si punon muslimani?
3. Si sillet muslimani ndaj All-llahut të Madhëruar?
4. Si sillet muslimani me prindërit?
5. Si sillet muslimani me të mëdhenjtë, me miqtë dhe me të vegjlit?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

sjellje - Benehmen, Verhalten
i thonë - heissen, sich nennen
punon - arbeiten
urdhëron - befiehlt
adhuron - Gott anbeten,
falënderon - sich bedanken
e mirë *p/l.* të mira - das Gute
lutet - beten
shton - vermehren
do, dua - lieben; wollen

prindër - Eltern
i vet - eigen
dëgjon - hören; gehorchen
këshillë - Rat, Empfehlung
nderon - ehren, verehren
i madh *p/l.* të mëdhenj - Erwachsener
sillet - sich benehmen, sich verhalten
mik *p/l.* miq - Freund; Gastfreund
i vogël *p/l.* të vegjël - Kleiner
pyetje - Frage

Mësimi 7

KUR'ANI FISNIK

Kur'ani është një libër ku janë të shkruara fjalët dhe porositë e Zotit.

Kur'anin e ka zbritur meleku i quajtur Xhibril deri te Pejgamberi i fundit, Muhammedi a.s.

Kur'ani është fjalë e Zotit, prandaj ne duhet ta respektojmë sa herë kur e përkujtojmë ose kur e kemi në dorë.

Çdo shtëpi duhet ta ketë nga një Kur'an dhe atë duhet ta ruajë mirë dhe në vende më lart se ku ulemi.

Secili musliman duhet të dijë ta lexojë Kur'anin, ta kuptojë atë dhe t'i dëgjojë urdhrat e Zotit që janë në të.

Pyetje:

1. Çka është Kur'ani?
2. Kush e ka zbritur Kur'anin?
3. Çka duhet të bëjmë ne me Kur'anin?
4. A duhet secila shtëpi të ketë nga një Kur'an?
5. Çka duhet të bëjë secili musliman me Kur'anin?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

fisnik - edel
libër - Buch
të shkruara - geschrieben
fjalë - Wort
porosi - Empfehlung
i zbritur - heruntergekommen
meleku - Engel
i quajtur - benannt, genannt
deri te - bis
prandaj - deshalb, darum

duhet - soll, muss
sa herë kur - immer wenn
përkujtojmë - wir erinnern uns
çdo, secili - jeder
shtëpi - Haus
ruaj - schützen, hüten
lart - hoch, hinauf
kuptoj - verstehen
dëgjoj - hören, zuhören
urdhër - Befehl

Mësimi 8

DJALI DHE GJYSHI

(Tregim)

Një herë një djalë i ri e pyeti gjyshin e vet: A më tregon diçka interesante nga jeta jote?

Gjyshi i tha: Nuk kam çka të tregoj, por vetëm një gjë po ta them, se unë më herët nuk kam ditur të lexoj e të shkruaj. Mirëpo kur i mbusha 55 vjet e dëgjova një hoxhë kur tha se Pejgamberi a.s. ka thënë: "Mëso prej djepi e deri në varr!".

Unë me këtë kuptova se njeriu sa të jetë gjallë duhet të mundohet të mësojë dhe asnjëherë nuk është vonë për të mësuar. Dhe menjëherë nisa të mësoj dhe ja sot unë di të shkruaj e të lexoj gazeta, libra etj., bile tash kam filluar ta mësoj edhe alfabetin arab dhe leximin e Kur'anit fisnik.

Detyrë shtëpie: Shkruaje tekstin ashtu siç është!

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

djalë - Sohn
gjysh - Grossvater
tregon - erzählt
jetë - Leben
më herët - früher
nuk kam ditur - ich habe nicht gewusst
të lexoj - zum Lesen
të shkruaj - zum Schreiben
mirëpo - aber
kur i mbusha 55 vjet - wenn ich 55 geworden bin
dëgjova - hörte
hoxhë - Hodscha, Imam

mëso - lern
djep - Wiege
varr - Grab
kuptova - ich habe verstanden
sa të jetë gjallë - lebenslang
mundohet - sich bemühen
gazetë - Zeitung
libër - Buch
bile - sogar; eher noch
kam filluar - habe angefangen
alfabet - Alphabet
fisnik - edel

Mësimi 9

A KA ZOT?

(Bisedë)

Hasani: Ali, ti a shkon në xhami?

Aliu: Po, shkoj dhe mësoj shumë bile.

Hasani: A ju mëson hoxha se ka Zot?

Aliu: Po sigurisht. Ne Zotin e quajmë Allah.

Hasani: E di çka, Ali? Unë nuk mund të besoj se ka Zot.

Aliu: Si?! Ti nuk mund të besosh se ka Zot? Pse?

Hasani: Nuk ka Zot, sepse sikur të kishte Zot do ta shihnim me sy.

Aliu: Hasan, ti nuk paske mend mbase nuk besuake në Zotin.

Hasani: Pse nuk paskam mend?

Aliu: Sikur të kishe mend do të m'i tregoje. Unë nuk i shoh mendtë tua, prandaj them se nuk ke mend, si ti që thua se nuk ka Zot pse nuk duket e nuk shihet.

Hasani: Besa ke të drejtë. Ashtu është. A të vij edhe unë në xhami të mësoj?

Aliu: Po, sigurisht. Xhamia është e hapur për të gjithë.

Detyrë shtëpie:

Shkruaje tekstin ashtu siç është.

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

bisedë - Gespräch

bile - sogar

sigurisht - sicher, sicherlich

quaj - nennen, benennen

nuk mund të besoj - ich kann nicht glauben

sepse - da, weil

sikur - wenn, wenn nur

do ta shihnim - wir würden ihn sehen

sy - Augen

mend - Verstand

mbasi - weil, da

tregoje - zeigen

prandaj - deshalb, drum

them - ich sage

duket - es scheint

besa - Ehrenwort

e hapur - offen, geöffnet

për të gjithë - für alle

Mësimi 10

BESIMI NË MELEKËT (ENGJËJT) E ZOTIT

Melekët janë krijesa të All-llahut xh.sh. që nuk shihen me sy.

All-llahu xh.sh. ka krijuar shumë melek, mirëpo katër janë më të mëdhenj: Xhebraili, Mikaili, Azraili dhe Israfili.

Ato janë krijesa të urta e të mira dhe nuk gabojnë kurrë.

Melekët gjithmonë punojnë sipas porosisë së All-llahut të Madhërishëm dhe nuk e shkelin kurrë urdhrin e Tij.

Edhe ne duhet të bëhemi të urtë, të mirë e të dëgjueshëm sikurse melekët.

Pyetje:

1. Çka janë melekët?
2. Sa melek ka krijuar All-llahu xh.sh.?
3. A gabojnë melekët?
4. Si punojnë melekët?
5. Si duhet të jemi ne?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

besim – Glaube
melek – Engel
krijesë – Geschöpf
që – der, welcher...
nuk shihen me sy – unsichtbar
ka krijuar – hat erschaffen
mirëpo – aber
katër – vier
më të mëdhenj – die grösste
i urtë (pl. të urtë) – ruhig; klug, weise

i mirë (pl. të mirë) – gut
gaboj – Fehler machen, falsch handeln
kurrë – nie, niemals
gjithmonë – immer
punoj – arbeiten, schaffen
sipas – gemäss, nach etwas
porosi – Enweisung; Empfehlung
shkel – übertreten, verletzen, brechen
urdhër – Befehl
i dëgjueshëm – gehorsam

Mësimi 11

XHINËT DHE SHEJTANI

Xhinët: janë krijesa të All-llahut që nuk shihen me sy. All-llahu xh.sh. xhinët i ka krijuar prej zjarrit.

Sikurse njerëzit, edhe ato hanë, pinë, martohen e shtohen. Lindin, rriten dhe vdesin.

Muhammedi a.s. ka qenë pejgamber edhe për njerëzit edhe për xhinët. Ka xhinë që janë muslimanë, por ka edhe jomuslimanë.

Shejtani: është një xhin, i cili në fillim e ka dëgjuar Zotin, mirëpo më vonë e kundërshton urdhrin e Zotit.

Shejtani është një armik i padukshëm i njeriut dhe e mashtron atë që të bëjë punë të këqija.

Pyetje:

1. Çka janë xhinët?
2. Çka bëjnë xhinët?
3. Për kë ka qenë pejgamber Muhammedi a.s.?
4. Kush është shejtani?
5. Çka është shejtani për njeriun?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

xhin - Geist
shejtan - Teufel, Satan
krijesë - Geschöpf
prej - aus
zjarr - Feuer
sikurse - so wie, wie
njeri - Mensch
ha - isst
pi - trinkt
martohet - sich heiraten

shtohet - sich vermehren
lind - geboren werden
rritet - aufwachsen
vdes - sterben, ableben
në fillim - am Anfang
ka dëgjuar - war gehorsam
kundërshton - widersprechen
armik - Feind
i padukshëm - unsichtbar
mashtron - betrügen, verirren

Mësimi 12

BESIMI NË LIBRAT E ZOTIT

Ne si muslimanë besojmë edhe në librat e Zotit.

Këta libra Zoti ua ka çu peygamberëve të vet nëpërmjet melekut Xhebrail a.s.

Zoti ka çu katër (4) libra të mëdhenj dhe afërsisht njëqind (100) fletushka apo "suhufe".

Disa suhufe ka pasur Ademi a.s., Idrisi a.s., Ibrahim a.s. dhe Musai a.s.

Katër librat e mëdhenj janë:

1. Tivrati (Thora), i ka zbritur Musait a.s.
2. Zeburi (Psalmen), i ka zbritur Davudit a.s.
3. Inxhili (Bibel), i ka zbritur Isait a.s.
4. Kur'ani (Koran), i ka zbritur Muhammedit a.s.

Libri ynë për ne muslimanët është Kur'ani fisnik, i cili është ruajtur origjinal ashtu si e ka shpallë Zoti. Kurse librat tjerë nuk janë ruajtur, por janë ndryshuar nga ana e njerëzve.

Pyetje:

1. Në çka tjetër besojmë ne muslimanët?
2. Kujt ia ka dërguar këta libra Zoti?
3. Sa libra ka dërguar Zoti?
4. Cilët janë katër librat e mëdhenj?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

besojmë - wir glauben
libra - Bücher
ka çu - hat gesendet
peygamber - Prophet
nëpërmjet - durch
mek - Engel
mëdhenj - grosse
afërsisht - etwa, ungefähr

fletushka - Blättchen
zbritur - hinuntertragen
ynë - unser
fisnik - edle
është ruajtur - ist geschützt, bewahrt
ka shpallë - hat offenbart
kurse - aber, hingegen
janë ndryshuar - sind verändert
njerëz - Menschen

Mësimi 13

BESIMI NË PEJGAMBERËT E ZOTIT

Baza e katërt e besimit islam është besimi në pejgamberët e Zotit.

Pejgamberët janë njerëz sikurse ne. All-llahu xh.sh. ka folur me këta njerëz dhe ua ka shpallur librat: Tevratin, Zeburin, Inxhilin, Kur'anin si dhe broshurat tjera.

All-llahu xh.sh. ka dërguar 124 mijë pejgamberë, kurse vetëm 28 përmenden në Kur'an.

Pejgamberët që përmenden në Kur'an janë:

Adem, Idris, Nuh, Hud, Salih, Ibrahim, Lut, Ismail, Is'hak, Jakub, Jusuf, Davud, Sulejman, Shuajb, Musa, Harun, Ejjub, Junus, Iljas, Eljesa, Dhulkifl, Dhulkarnejn, Zekerijja, Isa dhe Muhammed s.a.

Pyetje:

1. Cila është baza e katërt e besimit islam?
2. Çka janë pejgamberët?
3. Sa pejgamberë ka dërguar All-llahu xh.sh.?
4. Cilët pejgamberë përmenden në Kur'an?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

pejgamber – Prophet
bazë – Basis, Grundlage
e katërt – vierte
ka folur – hat gesprochen

ka shpallur – hat offenbart
ka dërguar – hat gesandt
mijë – Tausend
përmenden – sind genannt

Mësimi 14

MUHAMMEDI A.S.

(Ilahije)

All-llahu të ka dërguar
Me Kur'an të ka bekuar
Ja Resulall-llah, Ja Resulall-llah

Fenë islame na e mësove
Dhe Kur'anin na e shpjegove
Ja Resulall-llah, Ja Resulall-llah

Ti je dritë e ummetit
Ti je shkëndijë e rahmetit
Ja Resulall-llah, Ja Resulall-llah

Prit selamet e ummetit
O pronar i Kevtherit
Ja Resulall-llah, Ja Resulall-llah

Detyrë: Shkruaje ilahijen dhe mundohu ta mësosh përmendësh.

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

dërguar – gesendet	shkëndijë – Funke
bekuar – gesegnet	rahmet – Barmherzigkeit
Ja Resulallah – O Prophet Gottes	prit – warte, empfang
shpjegon – erklären, auslegen	selam/s – Grüße
dritë – Licht	pronar – Inhaber
ummet – muslimische Gemeinschaft	Kevther – Fluss/Bade im Paradies

Mësimi 15

BESIMI NË DITËN E KIJAMETIT OSE AHIRETIT

Kushti i pestë i besimit islam është besimi në ditën e Kijametit ose të Ahiretit.

Ne besojmë se kjo botë ka fund dhe një ditë do të soset jeta në këtë dunja. Se kur është kjo ditë ne nuk e dimë, këtë e di vetëm Zoti.

Meleku Israfil do t'i fryjë surit dhe kjo botë do të shkatërrohet. Të gjithë njerëzit dhe gjallesat tjera do të vdesin. Pastaj do t'i fryjë surit për së dyti dhe të gjithë njerëzit do të ringjallen.

Pasi të ringjallen njerëzit, do të dalin para Zotit dhe do t'i përgjigjen Atij për punët që i kanë bërë në dunja.

Ata që kanë qenë muslimanë të mirë në këtë botë do të shkojnë në Xhennet.

Pyetje:

1. Cili është kushti i pestë i besimit islam?
2. Në çka besojmë ne muslimanët?
3. Çka do të bëjë meleku Israfil?
4. Çka do të bëjnë njerëzit pasi të ringjallen?
5. Ku do të shkojnë ata që kanë qenë muslimanë të mirë?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

Kijamet (Ahiret) - Wiedererstehung, Jenseits
kjo botë - diese Welt, Diesseits
do të soset - wird beendet
jeta - Leben
dunja - Diesseits, diese Welt
fryj - blasen

sur -Horn
gjallesa -Lebewesen
për së dyti - zum zweiten Mal
ringjallen - wiedererstehen
përgjigjen - beantworten
Xhennet - Paradies

Mësimi 16

XHEHENNEMI DHE XHENNETI

Fjala **Xhehennem** do të thotë: gropë ose pus i thellë.

Xhehennemi është vendi i thellë në botën tjetër, ahiret, dhe është i mbushur plot zjarr e flakë.

Në xhehennem do të hyjnë njerëzit që nuk e kanë besuar All-llahun dhe që kanë qenë të këqij.

Fjala **Xhennet** do të thotë: kopsht, bahçe.

Xhenneti është një kopsht i madh në botën tjetër, ahiret, dhe është i mbushur me shumë sende të mira e të bukura.

Aty do të hyjnë ata njerëz që i kanë besuar All-llahut dhe që kanë njerëz të mirë.

Përveç bukurive tjera, në xhennet njerëzit do ta shohin me sy All-llahun xh. sh.

Pyetje:

1. Çka do të thotë fjala Xhehennem?
2. Çka është Xhehennemi?
3. Kush do të hyjë në Xhehennem?
4. Çka do të thotë fjala Xhennet?
5. Çka është Xhenneti?
6. Kush do të hyjë në Xhennet?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

Xhehennem – Hölle
Xhennet – Paradies
gropë – Grube, Loch
pus – Brunnen
i thellë – tief

i mbushur – angefüllt
plot – voll
zjarr – Feuer
flakë – Flamme
keq (sh. këqij) – schlecht, böse

kopsht – Garten
sende – Dinge, Sache
të bukura – schöne
përveç – ausser
bukuri – Schönheit

Mësimi 17

BESIMI NË KADERIN DHE KADANË E ZOTIT

Kushti i gjashtë i besimit islam është besimi në kaderin dhe kadanë e Zotit.

Fjala "kader" është një fjalë arabe dhe do të thotë: të caktosh diçka.

Sipas Islamit "kader" do të thotë se Zoti shumë kohë përpara ka caktuar se kush kur do të lindë, kur do të vdesë, kur do të bjerë shi, borë, kur do të ketë tërmet etj.

Fjala "kada" është po ashtu fjalë arabe dhe do të thotë: të kryesh, të çosh në vend diçka.

Sipas Islamit "kada" do të thotë që Zoti ta bëjë atë që e ka caktuar më herët. Për shembull, nëse Zoti ka caktuar që brenda këtij muaji të lindin 5 fëmijë në Cyrih, kur të vijë koha ata fëmijë do të lindin mu në atë kohë kur ka vendos Zoti të lindin.

Pra Zoti është Ai që di gjithçka dhe që krijon gjithçka. Ne vetëm Atij duhet t'i lutemi.

Pyetje:

1. Cili është kushti i 6 i besimit islam?
2. Çka do të thotë fjala "kader"?
3. Çka është kaderi sipas Islamit?
4. Çka do të thotë fjala "kada"?
5. Çka është kadaja sipas Islamit?
6. Kush është pra Zoti?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

kader – Vorbestimmung
kada – Erfüllung
kusht – Prinzip
caktosh diçka – etwas bestimmen
përpara – zuvor, früher
shi – Regen
borë – Schnee
tërmet – Erdbeben
kryesh – erfüllen, realisieren

çosh në vend – verwirklichen, ausführen
për shembull – zum Beispiel
brenda – innerhalb
lind – geboren werden
mu – genau, ganz genau
ka vendos – hat entschieden
gjithçka – alles
krijon – schaffen, erschaffen
lutem – ich bete

Mësimi 18

KUSHTET E ISLAMIT

Në Islam ka pesë kushte ose detyra, të cilat duhet t'i kryejë secili musliman dhe muslimane.

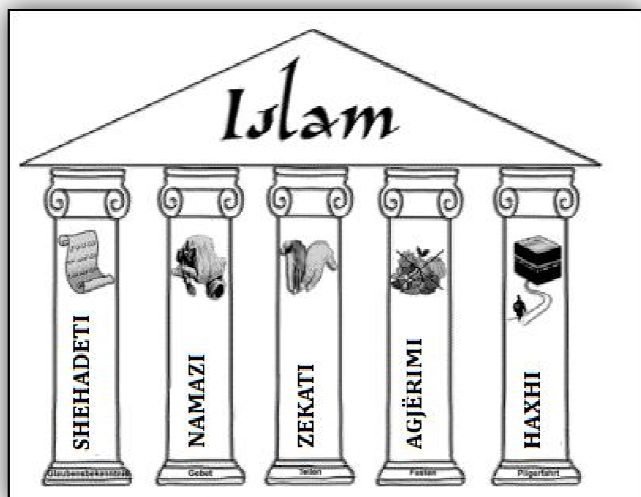
Ato quhen edhe "pesë shtyllat" e Islamit. Ato janë:

1. Shqiptimi i shehadetit
2. Falja e namazit
3. Agjërimi i Ramazanit
4. Dhënia e zekatit
5. Shkuarja në haxh kush ka mundësi

Ne si musliman duhet t'u besojmë këtyre pesë kushteve dhe t'i plotësojmë ato, sepse ato janë të urdhëruara nga Zoti.

Pyetje:

1. Sa kushte ka në Islam?
2. Si quhen ndryshe pesë kushtet e Islamit?
3. Cilat janë pesë kushtet e Islamit?
4. Çka duhet të bëjmë ne si muslimanë me këto pesë kushte?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

kushte - Bedingung, Voraussetzung
 detyra - Aufgabe
 kryej - erfüllen, verrichten
 shtyllë - Säule
 shqiptim - Aussprechen
 shehadet - Glaubensbekenntnis
 falje - beten
 namaz - rituelles Gebet

agjërim - fasten
 dhënie - Gabe
 zekat - Almosen
 shkuarje - Gehen
 haxh - Pilgerfahrt, Wallfahrt
 mundësi - Möglichkeit
 plotësoj - erfüllen
 të urdhëruara - gebotene, befohlene

Mësimi 19

SHEHADETI

Kushti i parë i fesë islame është Shehadeti.

Shehadet do të thotë të besosh se ka vetëm një Zot, Allah, dhe se Muhammedi a.s. është peygamber i Tij.

Për t'u quajtur dikush musliman, më së paku një herë në jetë ai duhet ta thotë me gjithë zemër e me plot besim shehadetin.

Shehadeti në gjuhën arabe është: **"Esh'hedu el-la ilahe il-lall-llah ve esh'hedu enne Muhammeden abduhu ve rasuluhu"**.

Në gjuhën shqipe shehadeti përkthehet kështu: **"Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç All-llahut dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe peygamber i Tij"**.

Pyetje:

1. Çka do të thotë shehadet?
2. Çka duhet bërë për t'u quajtur musliman ose muslimane?
3. Si thuhet shehadeti në gjuhën arabe?
4. Çfarë kuptimi ka shehadeti në gjuhën shqipe?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

shehadet - Glaubensbekenntnis, Bezeugen
të besosh - glauben
peygamber - Prophet
të quhet - sich bezeichnen, sich nennen
dikush - jemand

më së paku - am wenigsten
me gjithë zemër - voller Herzen
përkthehet - wird übersetzt
dëshmoj - bezeugen
rob - Diener, Knecht

Mësimi 20

IBADETI NË ISLAM

Fjala "ibadet" është një fjalë arabe që do të thotë: dëgjueshmëri, përkulje, adhurim.

Në Islam ibadet quhet çdo punë a fjalë e mirë e njeriut, të cilën e do Zoti.

Ibadet është për shembull: namazi, agjërimi, zekati, haxhi, respektimi i prindërve, kujdesi për natyrën, të mos rresh, t'u ndihmohet njerëzve...

Secili person që është **musliman**, i **mençur** dhe i **rritur** (në pubertet), e ka obligim t'i kryejë të gjitha ibadetet e fesë islame.

Ibadetet ndahen në: farz, vaxhib, sunnet dhe nafile.

Punët që nuk duhet t'i bëjë njeriu quhen: haram (të ndaluara).

Pyetje:

1. Çka do të thotë fjala "ibadet"?
2. Çka quan Islami "ibadet"?
3. Për shembull çka mund të jetë ibadet?
4. Cili person duhet t'i kryejë ibadetet e fesë?
5. Si ndahen ibadetet?
6. Si quhen punët që nuk duhet t'i bëjë njeriu?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

ibadet - Gottesdienst
dëgjueshmëri - gehorsam sein
përkulje - Beugen
adhurim - Anbetung
do (don) - mögen, wollen, lieben
kujdes - Acht geben

rrej - lügen
ndihmoj - helfen
i mençur - klug, intelligent
i rritur - aufgewachsen
e ka obligim - er/sie ist verpflichtend
të ndaluara - verbotene

Mësimi 21

PUNËT E MUSLIMANIT

1. **Farz:** janë punët që All-llahu xh.sh. në Kur'an na ka urdhëruar t'i bëjmë ato, si: imani, namazi, agjërimi, zekati etj.
2. **Sunnet:** janë punët që neve Pejgamberi a.s. na ka urdhëruar t'i bëjmë, si: të themi "bismil-lah" kur të hamë bukë, të hamë me dorën e djathtë, t'i pastrojmë dhëmbët etj.
3. **Mekruh:** janë punët që Pejgamberi a.s. na ka thënë se nuk janë mirë të bëhen, si: të hash bukë pa "bismil-lah", të hash me dorën e majtë, të mos i pastrosh dhëmbët etj.
4. **Haram:** janë punët që All-llahu xh.sh. në Kur'an na ka urdhëruar që të mos i bëjmë, si: të mos falesh, të rresh, të hash mish derri, të pish alkool, të mos e dëgjosh babën e nënën etj.

فرض - سنة - مكروه - حرام

Pyetje:

1. Si quhen punët që All-llahu xh.sh. në Kur'an na ka urdhëruar t'i bëjmë?
2. Çka është "sunnet"?
3. Si quhen punët që Pejgamberi a.s. na ka thënë se nuk janë mirë të bëhen?
4. Çka është "haram"?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

punët - Taten
ka urdhëruar - hat befohlen
iman - Glaube
ha bukë - Brot essen

të rresh - lügen
mish - Fleisch
derr - Schwein
të mos dëgjosh - ungehorsam sein

Mësimi 22

XHAMIA

Xhamia është një ndërtesë ku i falemi All-llahut të Madhërishëm.

Xhamia nga ana e djathtë e ka minaren, që është e hollë dhe e lartë.

Kur hyjmë në xhami, në anën përpara shohim "mihrabin". Aty falet hoxha (imami).

Në anën e djathtë të mihrabit ndodhen shkallët që quhen "minber". Aty imami mban fjalim.

Në anën e majtë të mihrabit ndodhet "kursijja". Në kursijj hoxha hipën ditën e premtë para namazit të xhumasë, në ditët e Bajramit etj. dhe mban ders (ligjëratë fetare).

Njerëzit që hyjnë në xhami duhet të jenë të pastër, si në veshmbathje ashtu edhe në trup.

Xhamia në Gjenevë

Pyetje:

1. Ç'është xhamia?
2. Ku falet hoxha (imami)?
3. Çka bën hoxha në kursijj?
4. Si duhet të jenë njerëzit që hyjnë në xhami?

Fjalorth shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

xhamia – Moschee

ndërtesë – Gebäude

minare – Minarett

e hollë – schlank

përpara – vorne

ndodhet – befindet sich

shkallë – Treppen

fjalim – Rede

e premtë – Freitag

namaz i xhumasë – Freitagsgebet

ligjëratë – Vortrag

i pastër – sauber

veshmbathje – Kleidung

trup – Körper

Mësimi 23

PASTËRTIA NË ISLAM

Pastërtia është një gjë që shumë e do All-llahu xh.sh.

Muhammedi a.s. ka thënë: "All-llahu është i pastër dhe e do të pastrën".

Pastërtia ndahet në 3 pjesë: 1. Pastërtia e shpirtit, 2. Pastërtia e trupit dhe 3. Pastërtia e rrethit ku jetojmë.

Shpirti pastrohet nëse kemi një iman (besim) të drejtë dhe nëse nuk mashtrojmë, nuk urrejmë, nuk xhelozojmë etj.

Trupi pastrohet nëse marrim abdest rregullisht, nëse i lajmë duart para dhe pas buke, nëse i pastrojmë dhëmbët, nëse pastrohemi me ujë pas nevojës së vogël dhe të madhe, nëse i presim thonjtë etj.

Rrethi ku jetojmë pastrohet nëse shtëpinë ku jetojmë, rrugën tonë, mëhallën tonë, klasën në shkollë e xhami, natyrën ku jetojmë i ruajmë nga llomi e nga papastërtia.

Pyetje:

1. Çka është pastërtia?
2. Çka ka thënë Muhammedi a.s. për pastërtinë?
3. Si ndahet pastërtia?
4. Si pastrohet shpirti?
5. Si pastrohet trupi?
6. Si pastrohet rrethi ku jetojmë?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

pastërtia - Sauberkeit
i pastër - sauber
shpirt - Seele
trup - Körper
rreth - Umgebung
mashtroj - betrügen
urrej - hassen

xhelozoj - neiden
nevojë e vogël/madhe - Notdurft
thonj - Nägel
rrugë - Weg
mëhallë - Quartier
llom - Matsch, Schlamm
papastërti - Unsauberkeit, Unreinheit

Mësimi 24

ABDESTI

Kur duam të falim namaz ose të lexojmë Kur'an, ne duhet të marrim abdest.

Në fillim e lexojmë Bismil-lahin dhe i lajmë duart tri herë, pastaj gojën tri herë, pastaj hundën tri herë, pastaj fytyrën tri herë, pastaj krahun e djathtë tri herë, pastaj krahun e majtë tri herë, pastaj e fërkojmë kokën me dorë të lagur një herë (mes'h), pastaj me dorë të lagur i prekim veshët dhe qafën dhe më në fund e lajmë këmbën e djathtë e pastaj të majtën deri mbi zog.

Abdestin e prish bërja e nevojës, rrjedhja e gjakut, vjellja dhe gjumi.

Pyetje:

1. Kur duhet të marrim abdest?
2. Si merret abdesti?
3. Çka e prish abdestin?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

abdest - Gebetswaschung
të falim - das Gebet verrichten
namaz - Gebet
në fillim - zuerst, am Anfang
laj - waschen
duart - Hände
gojë - Mund
hundë - Nase
fytyrë - Gesicht
krah - Arm
djathtë - rechte
majtë - linke

fërkoj - reiben, streichen
kokë - Kopf
lagur - nass
veshë - Ohren
qafë - Nacken
këmbë - Fuss
zog - Knöchel
prish - vernichten, abbrechen
bërja e nevojës - austreten gehen
rrjedhja e gjakut - Blutung
vjellja - Erbrechen
gjumi - Schlaf

Mësimi 25

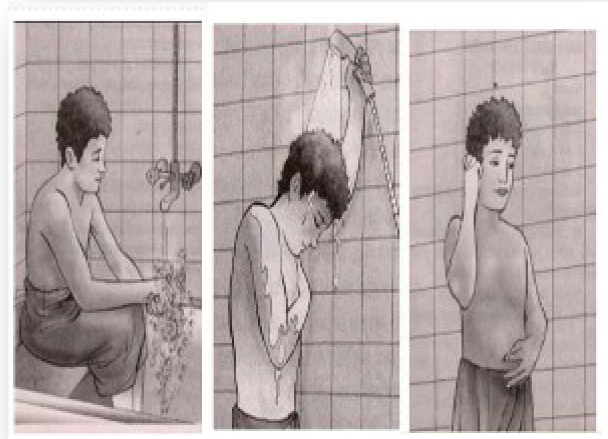
GUSLI

Muslimani duhet së paku një herë në javë të pastrohet në banjë.

Pastrimi islam në banjë quhet gusël.

Farzet e guslit janë tre: 1. Shpëlarja e gojës, 2. Shpëlarja e hundës dhe 3. Larja e krejt trupit.

Muhammedi a.s. na ka mësuar të marrim gusël në këtë formë: Së pari pastrojmë vendet e turpshme, pastaj marrim abdest sikur për namaz por pa lexuar du'a (lutje), pastaj e lajmë kokën, pastaj anën e djathtë, pastaj anën e majtë e më në fund i pastrojmë këmbët.

Pa gusël ne nuk mund të falim namaz, nuk mund të lexojmë Kur'an, nuk mund ta prekim Kur'anin dhe nuk mund të hyjmë në xhami.

Pyetje:

1. Sa herë në javë duhet të pastrohet muslimani në banjë?
2. Si quhet pastrimi islam në banjë?
3. Sa farze ka gusli?
4. Si na ka mësuar Muhammedi a.s. të marrim gusël?
5. Çka nuk mund të bëjmë ne pa gusël?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

gusël - Ganzkörperwaschung
së paku - am wenigsten
javë - Woche
banjë - Bade
farz - Pflicht
shpëlarje - Ausspülen

larje - Waschen
krejt - ganz/e
vend i turpshëm - Schamorten
du'a - Bittgebet (auf Arabisch)
lutje - Bittgebet
anë - Seite

Mësimi 26

JETA

(Tregim)

Një ditë një djalë me babanë e vet shkon në mal. Atje rrëzohet ky dhe bërtet: "Ahh!". E dëgjon një zë që vjen nga mali: "Ahh!".

Djali habitet dhe thotë: "Kush je ti?", mali bërtet: "Kush je ti?". Ky pastaj thotë: "I poshtër!", mali i thotë: "I poshtër!".

E pyet babanë se çka është kjo. Babai i thotë: "Dëgjo tash, biri im".

Babai bërtet: "Unë të dua ty", mali ia kthen: "Unë të dua ty". Babai thotë: "Ti je shumë i mirë", mali i përgjigjet: "Ti je shumë i mirë".

Babai pastaj ia sqaroi këtë: "Bir, kjo quhet jehonë. Çka do që të thuash të kthehet prapë. Nëse flet mirë, të kthehet mirë, nëse flet keq, të kthehet keq. Kështu është krejt jeta. Kjo është vetë jeta."

Detyrë: Shkruajeni këtë mësim ashti siç është (Abschreiben)

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

mal - Berg

rrëzohem - einstürzen, herunterfallen

bërtet - schreien

zë - Stimme

habitem - sich staunen, wundern

i poshtër - gemein, niederträchtig

biri im - mein Sohn

jehonë - Echo

flet - sprechen

Mësimi 27

NAMAZI NË ISLAM

Namazi është kushti i dytë i fesë islame.

Namazi është detyrë për secilin musliman dhe muslimane, që janë të mençur dhe të rritur.

All-llahu Fuqplotë i do shumë ata muslimanë që e falin namazin.

Me namaz njeriu i afrohet Zotit, e pastron trupin dhe shpirtin, e mëson rregullin dhe disiplinën.

Muslimani i do ata që falin namaz.

Namazi më i mirë është ai që falet në xhami.

Pyetje:

1. Çka është namazi?
2. Për kë është detyrë namazi?
3. A i do All-llahu Fuqplotë ata që e falin namazin?
4. Çka bën njeriu me namaz?
5. A i do muslimani ata që e falin namazin?
6. Cili namaz është më i mirë?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

namaz - Gebet
kusht - Bedingung
detyrë - Pflicht
i mençur - derjenige, der Verstand hat
i rritur - erwachsen
Fuqplotë - Allmächtig
do (don) - liebt, will
afrohet - sich nähern; sich näherkommen

pastron - reinigt
trup - Körper
shpirt - Seele, Geist
rregull - Regel
disiplinë - Disziplin
më i mirë - der beste
xhami - Moschee

Mësimi 28

KUSHTET E NAMAZIT

Namazi ka 12 kushte: 6 para se të hyjmë në namaz dhe 6 pasi të hyjmë në namaz.

Gjashtë kushtet para namazit janë:

1. Marrja e abdestit, nëse ka nevojë, marrja e guslit.
2. Të jetë i pastër trupi, rrobat dhe vendi ku do të falemi.
3. Të mbulohen pjesët e turpshme të trupit (avreti).
4. Drejtimi kah Qabeja në Mekke.
5. Namazi të falet në kohën e vetë të caktuar.
6. Të bëhet nijeti, vendosja se cilin namaz do ta falësh.

Nëse nuk e kryejmë ndonjërin prej këtyre kushteve, ne nuk kemi namaz, atë namaz duhet përsëritur.

Vaktija për Zvicër

Vaktija për në Zvicër sipas kohës lokale të Cyrihut...

Zurich, Switzerland

30 Rexheb 1433

20 qershor 2012

Dita	e mërkurë
Imsaku	2:12
Dielli	5:28
Dreka	1:28
Ikindia	5:42
Akshami	9:27
Jacija	10:57

Pyetje:

1. Sa kushte ka namazi?
2. Cilat janë 6 kushtet para namazit?
3. Çka ndodh nëse nuk e kryejmë ndonjërin kusht të namazit?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

kushte - Bedingung
abdest - Vorwaschung
gusël - Körperwaschung
trup - Körper
rroba - Kleider
i turpshëm - schändlich
drejtim - Richtung

kohë - Zeit
i caktur - bestimmt
nijet - Absicht
vendosje - entscheiden
kryej - entrichten
ndonjëri - irgendein
përsërit - wiederholen

Mësimi 29

KUSHTET E BRENDSHME TË NAMAZIT

Përveç 6 kushteve para, namazi ka edhe 6 kushte të brendshme.

Gjashtë kushtet e brendshme apo farzet e namazit janë:

1. Tekbiri fillestar. Kur i ngremë duart dhe themi "All-llahu ekber".
2. Qëndrimi në këmbë. Ai që nuk mund të rrijë në këmbë, mund të falet ulur.
3. Këndimi i ndonjë pjese nga Kur'ani.
4. Përkulja në ruku. Me duart kapim gjunjët, kurse shpina rri rrafsh.
5. Rënia në sexhde, me ballin, hundën, dy duart, dy gjunjët dhe gishtat e këmbëve.
6. Qëndrimi ulur apo Ettehiyyati në fund të namazit.

Nëse nuk e kryejmë ndonjërin prej këtyre kushteve, ne nuk kemi namaz, atë namaz duhet përsëritur.

Pyetje:

1. Sa kushte të brendshme ka namazi?
2. Cilat janë 6 kushtet brenda namazit?
3. Çka ndodh nëse nuk e kryejmë ndonjërin kusht të brendshëm të namazit?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

i brendshëm - innere
farz - Pflicht
tekbir - „All-llahu ekber“ sagen
fillestar - anfänglich
qëndrim në këmbë - stehen bleiben
këndim - singen, vorlesen
përkulje - Verbeugung

gjunj - Knie
shpinë - Rücken
rrafsh - eben, flach
balli - Stirn
hunda - Nase
duar (dorë) - Hände (Hand)
qëndrim ulur - sitzen bleiben

Mësimi 30

AGJËRIMI I RAMAZANIT

Në muajin e Ramazanit, të gjithë muslimanët e botës agjërojnë.

Agjërim do të thotë të mos hash, të mos pish e të mos bësh punë që e prishin agjërimin.

Agjërimi fillon në agim (syfyr) dhe mbaron kur perëndon dielli në iftar.

Ramazanin duhet ta agjërojë secili musliman i mençur, i rritur dhe që ka fuqi të agjërojë.

Ne muslimanët agjërojmë, sepse kështu na urdhëron Zoti.

Pyetje:

1. Çka bëjnë muslimanët në muajin e Ramazanit?
2. Çka do të thotë agjërim?
3. Kur fillon dhe kur mbaron agjërimi?
4. Kush duhet të agjërojë?
5. Pse agjërojmë ne muslimanët?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

agjërim - Fasten
muaj - Monat
të gjithë - alle
muslimanët e botës - Muslimen der ganzen Welt
agjërim do të thotë - Fasten bedeutet
të mos hash - nicht essen
të mos pish - nicht trinken
të mos bësh punë - nicht machen
prish - zerstören, vernichten, abbrechen
fillon - beginnt
agim - Morgengrauen, Morgendämmerung

përfundon - zu Ende gehen
perëndon - untergehen
iftar - Abendessen, Fastenbrechen
i mençur - klug, intelligent
i rritur - erwachsen
që ka fuqi - kraftvoll, kräftig
sepse - weil
kështu - so, auf diese Weise
na urdhëron - befiehlt uns
Zoti - der Gott

Mësimi 31

ZEKATI

Zekati është shtylla apo detyra e katërt e fesë islame.

Muslimanët pasanikë duhet që një herë në vit t'u ndihmojnë muslimanëve të varfër me zekat.

Me anë të zekatit, muslimanët e varfër arrijnë të gëzohen në jetë.

All-llahu e do shumë muslimanin që jep zekat dhe u ndihmon të varfërve.

Muhammedi a.s. thotë: "Kurrë nuk do t'i pakësohet malli atij personi që jep zekat,". Zekati e shton dashurinë midis muslimanëve pasanikë dhe atyre që janë të varfër.

Pyetje:

1. Ç'është zekati?
2. Çfarë duhet të bëjnë muslimanët pasanikë?
3. Me anë të zekati çfarë bëjnë muslimanët e varfër?
4. A e do Allahu muslimanin që jep zekat?
5. Çka thotë Muhammedi a.s. për zekatin?
6. Çka bën zekati?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

Zekat - Almosengeben
shtyllë - Säule
detyrë - Aufgabe
pasanik - reich
i varfër - arm

gëzohet - sich freuen
pakësohet - sich verringern, sich reduzieren
mall - Vermögen, Reichtum
shton - vermehren
dashuri - Liebe

Mësimi 32

HAXHI

Kushti i pestë i fesë islame është shkuarja në haxh, për ata që kanë mundësi.

Haxh quhet vizita e Qabes në Mekke që bëhet në kohën e kurban bajramit.

Haxhilerët në fillim i veshin ihramet (tesha të bardha), pastaj e bëjnë tavaf Qaben dhe më pas qëndrojnë në luginën Arafat afër Mekkes. Këto janë edhe tri farzet e haxhit.

Haxhin borxh e ka një herë në jetë, njeriu i cili është në pubertet, i shëndoshë, pasanik (zengjin) dhe ta ketë rrugën e lirë.

Muhammedi a.s. ka thënë: "Ai njeri që e bën haxhin si duhet, kthehet në shtëpi i pastër prej gjynaheve sikur atë ditë që e ka lindur nëna e tij".

Pyetje:

1. Cili është kushti i pestë i Islamit?
2. Çka quhet haxh?
3. Cilat janë tri farzet e haxhit?
4. Kush e ka borxh haxhin?
5. Ç'thotë Muhammedi a.s. për haxhin?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

Haxh – Pilgerfahrt, Wallfahrt
mundësi – Möglichkeit
vizitë – Besuch
kurban bajram – Opferfest
haxhilerë – Die Pilgerfahrer

tavaf – Laufen um herum die Kaaba
luginë – Tal
farz – obligatorisch
borxh – Pflicht, Aufgabe
gjynah – Sünde

Mësimi 33

BAJRAMI I KURBANIT

Bajrami i kurbanit është festa e dytë kryesore në Islam, pas asaj të Ramazanit.

Fjala "bajram" është një fjalë turke që do të thotë "festë", kurse "kurban" është një fjalë arabe që do të thotë "kafshë e therur në këtë festë".

Në ditën e kësaj feste të gjithë muslimanët shkojnë në xhami ku e falin namazin e sabahut, dëgjojnë ligjëratën e hoxhës dhe pastaj e falin namazin e bajramit.

Pas namazit të bajramit muslimanët shkojnë në shtëpitë e tyre dhe bashkë me familjen hanë ushqimin që e ka përgatitur zonja e shtëpisë.

Pas ushqimit të bajramit, ata që kanë mundësi financiare therin kurban një dash, dele, cjav, dhi, lopë, ka (mëzat) , buall, buallicë ose deve.

Për bajram fëmijët bashkë me prindërit e tyre shkojnë dhe i vizitojnë të afërmit dhe farefisin e tyre dhe ua urojnë bajramin.

فصل لربك وانحر

Pyetje:

1. Ç'është Bajrami i Kurbanit?
2. Çka do të thotë fjala "bajram" dhe çka "kurban"?
3. Çka bëjnë ne muslimanët në ditën e kësaj feste?
4. Pas namazit të bajramit ku shkojnë ne muslimanët?
5. Çka bëjnë disa muslimanë pas ushqimit të bajramit?
6. Çka bëjnë fëmijët për bajram?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

bajram - Fest
kurban - Opfer
kryesor - Haupt
fjalë - Wort
turke - türkisch
arabe - arabisch
kafshë - Tier
e therur - geschlachtet

ligjëratë - Vortrag
zonjë - Frau
zonjë shtëpi - Hausfrau
dash - Widder, Hammel
dele - Schaf
cjav - Bock
dhi (dhia) - Ziege
lopë - Kuh

ka (mëzat) - Ochse, Stier
buall - Büffel
buallicë - Büffelkuh
deve - Kamel
vizitoj - besuchen
të afërt - Verwandte
farefis - Verwandtschaft
uroj - gratulieren

Mësimi 34

DITËT DHE NETËT E MËDHA

Sipas Islamit, disa ditë dhe disa net janë të mëdha e të bekuara.

Ato kanë rëndësi historike dhe fetare.

Ditët e mëdha janë: 1. Dita e xhuma (e premte), 2. Dita e parë e vitit të ri islam (1. Muharrem), 3. Dita e Bedrit, 4. Ditët e bajramit të Ramazanit dhe të Kurbanit.

Netët e mëdha janë: 1. Nata e xhuma, 2. Nata e lindjes së Muhammedit a.s., 3. Nata e Regaibit, 4. Nata e Israsë dhe Miraxhit, 5. Nata e Beratit dhe 6. Nata e Kadrit.

Ibadetet që bëhen në këto net kanë më shumë sevap se në netët tjera.

Është traditë në botën islame që në këto net të mëdha të ndizen dritat e minareve të xhamisë.

Pyetje:

1. Cilat janë ditët e mëdha në Islam?
2. Cilat janë netët e mëdha në Islam?
3. Çka bëhet me ibadetet në këto net?
4. Çfarë ndodhë në botën islame kur vijnë netët e mëdha?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

ditët – die Tage
net – die Nächte
e bekuar – gesegnet
rëndësi – Bedeutung, Wert, Wichtigkeit
fetare – religiös
e xhuma – Freitag (auf Arabisch)
e premte – Freitag

Bajrami i Ramazanit – Ramadanfest
Bajram i Kurbanit – Opferfest
ibadete – Gottesdienste
sevap – Belohnung von Allah s.t.
ndizet – sich anzünden; einschalten
dritë – Licht
minare – Minarett

Mësimi 35

MORALI ISLAM

Feja islame na mëson neve se si të bëhemi njerëzit më të mirë në botë.

Njeriu bëhet njeri i mirë me besim, moral dhe me punë të mira.

Moral do të thotë sjellje e mirë, fjalë e bukur dhe punë e ndershme.

Njeriu duhet të jetë i mirë me All-llahun xh.sh., me njerëzit tjerë, me vetveten dhe me krijesat tjera të Zotit.

Muhammedi a.s. ka thënë: "Më i miri prej jush është ai që ka moral më të bukur".

Pyetje:

1. Çka na mëson feja islame?
2. Si bëhet njeriu i mirë?
3. Çka do të thotë moral?
4. Me kë duhet të jetë i mirë njeriu?
5. Çka ka thënë Muhammedi a.s. për moralin e mirë?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

moral – Moral, Ethik
të bëhemi – werden
besim – der Glaube
punë të mira – guten Taten
do të thotë – heisst

sjellje – Benehmen, Verhalten
fjalë e bukur – schönes Wort
punë e ndershme – ehrliche Taten
vetvete – sich selbst
krijesa – Geschöpfe

Mësimi 36

ZOTI DHE NE

Zoti ose All-llahu xh.sh. është Krijuesi ynë. Mos të ishte Zoti, as ne e as kurrëgjë tjetër nuk do të ishte.

Kur na ndihmon neve dikush, ose kur na jep diçka, ne i themi "Faleminderit".

Zoti neve na ka dhënë shumë të mira dhe na ndihmon gjithmonë, prandaj ne duhet t'i themi shumë herë "Faleminderit".

Ne duhet ta duam Zotin, sepse edhe Ai na do neve.

Ne duhet t'i lutemi Atij për gjithçka që kemi nevojë.

Ne duhet ta respektojmë fjalën e Zotit, që është Kur'ani fisnik.

Pyetje:

1. Çka i themi dikujt kur na ndihmon për diçka?
2. Pse duhet t'i themi Zotit "Faleminderit!"?
3. Pse duhet ta duam Zotin?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

Krijuesi - Schöpfer
mos të ishte Zoti - wenn es keinen Gott gäbe
as ... as - weder ... noch
ndihmon - hilft
Faleminderit - Danke
gjithmonë - immer
prandaj - deshalb

duhet - soll (sollen), muss (müssen)
shumë herë - viel Mal
dua, do - liebe, liebt
lutem - beten
gjithçka - alles
nevojë - Notwendigkeit, Bedarf
fjalë - Wort

Mësimi 37

NE DHE NJERËZIT E TJERË

All-llahu xh.sh. neve na ka krijuar prej një babai dhe një nëne, pra prej Ademit dhe Havës a.s.

Të gjithë njerëzit e botës prejardhjen e kanë prej këtyre dy personave.

Prandaj, ne duhet ta duam, ta respektojmë, t'i ndihmojmë secilit njeri në botë, pa marrë parasysh çfarë race, kombi a feje është ai.

Muslimani duhet ta përshëndesë muslimanin me selam, t'i ndihmojë kur ka nevojë, ta vizitojë atë kur të jetë i sëmurë, t'ia falë gabimet, gjithnjë të flasë fjalë të mira për të etj.

Pyetje:

1. Si quhet nëna dhe babai i gjithë njerëzimit?
2. A duhet ne t'i duam e t'i respektojmë vetëm muslimanët?
3. Çfarë duhet të bëjë muslimani për muslimanin?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

na ka krijuar - hat uns erschaffen
prejardhje - Herkunft
prandaj - deshalb
ndihmojmë - helfen
secilit - jedem
pa marrë parasysh - ungeachtet davon
çfarë - welche/r/s
racë - Hautfarbe
komb - Nationalität

fe - Religion
përshëndes - begrüßen
nevojë - Notwendigkeit, Bedarf
vizitoj - besuchen
i sëmurë - krank
fal gabimet - verzeihen
gjithnjë - immer
flas - sprechen, spricht
etj. - usw., und so weiter

Mësimi 38

PRINDËRIT TANË

All-llahu i Madhëruar në Kur'an na urdhëron që t'i duam shumë prindërit, babën dhe nënën.

Babai dhe nëna kujdesen shumë për të mirën tonë, prandaj edhe ne duhet t'i duam, t'i nderojmë dhe t'i dëgjojmë ata.

Ne duhet t'u ndihmojmë dhe t'u shërbejmë kur të kenë nevojë, t'i përqafojmë kur të shkojmë në shkollë e në xhami dhe kur të kthehemi prapë në shtëpi, t'u themi gjithmonë fjalë të mira e të mos u themi kurrë fjalë të rënda e të liga.

Zoti i Madhëruar i do shumë fëmijët që i duan, i nderojnë dhe i dëgjojnë prindërit e tyre

Pyetje:

1. Çka na urdhëron All-llahu në Kur'an?
2. Pse duhet t'i duam dhe nderojmë prindërit tanë?
3. Si duhet të sillemi ndaj babait dhe nënës?
4. A i do Zoti fëmijët që i duan prindërit e tyre?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

dëgjim - Gehör, Hören
prindër - Eltern
urdhëron - befiehlt, vorschreibt
do, dua - lieben; wollen
kujdesem - aufpassen
e mirë *pl.* të mira - das Gute
tonë - unser
prandaj - deshalb, darum
nderon - ehren, verehren
dëgjon - hören; gehorchen
ndihmoj - helfen
shërbej - dienen, Diener sein

përqafoj - umarmen
shkoj - gehen
shkollë - Schule
xhami - Moschee
kthehem - zurückkehren
prapë - wieder, wiederum
them - sagen
gjithmonë - immer, ständig
fjalë - Wort
kurrë - niemals, nie
e rëndë *pl.* të rënda - schwer
e ligë *pl.* të liga - schlecht, böse

Mësimi 39

PËR TY, FALAS!

(Tregim)

Një ditë një djalë shkoi në kuzhinë te nëna dhe ia dha një copë letër ku kishte shkruar:

"Mami, ti më ke borxh mua 15 franga. Për kullosën që e kam kosit 5 Fr., për dhomën që e kam rregulluar 3 Fr., në dyqan shkova për ty 2 Fr., për vëllanë që e ruajta kur ti shkove në shitblerje 2 Fr., për dëftesën e mirë prej shkolle 3 Fr."

Nëna mendoi pak, e mori letrën dhe e ktheu së prapthi dhe shkroi:

"Për 9 muaj që të kam mbajtur në bark: falas (gratis), për shumë net që kam ndenjur pa gjumë për ty: falas, për shumë kohë të vështira dhe lotët për ty kur ti ke qenë i sëmurë: falas, për lodrat, ushqimin, teshat dhe hundët që t'i kam pastruar: falas, dashuria ime për ty: falas".

Atëherë djali u habit dhe i tha nënës: "Nënë, me të vërtetë të dua shumë. Ti je personi që më së shumti e dua në botë".

Detyrë shtëpie: Shkruaje tregimin ashtu siç është

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

falas - gratis
kuzhinë - Küche
copë - Stück
borxh - Schulden
kullosë - Gras, Weide
kosit - mähen
dhomë - Zimmer
rregulloj - aufräumen

dyqan - Laden
ruaj - hüten
shitblerje - Einkaufen
dëftesë - Zeugnis
së prapthi - umgekehrt
net - Nächte (pl. Nacht)
ndenjur - bleiben
vështira - schwierige

lotë - Träne
i sëmurë - krank
lodra - Spielzeuge
ushqim - Essen
tesha - Kleider
dashuri - Liebe
u habit - sich wundern, staunen

Mësimi 40

NE DHE NATYRA

Zoti na ka krijuar neve, por ka krijuar edhe natyrën dhe kafshët tjera.

Zoti na ka urdhëruar që ne ta ruajmë mjedisin dhe të kujdesemi edhe për gjallesat tjera.

Muhammedi a.s. ka thënë se një grua do të hyjë në xhehennem, vetëm pse një mace që e ka pasur, e ka mbyllur në shtëpi dhe nuk i ka dhënë të hajë e të pijë dhe nuk e ka lënë që ajo vetë të ushqehet.

Në një hadith Muhammedi a.s. ka thënë: "Secili musliman që mbjell një filiz ose një bimë dhe pastaj prej saj hanë zogjtë, njerëzit ose kafshët, atij do t'i quhet sikur të ketë dhënë lëmoshë".

Pyetje:

1. Çka ka krijuar Zoti?
2. Çka na ka urdhëruar neve Zoti?
3. Pse një grua do të hyjë në Xhehennem?
4. Çka ka thënë Muhammedi a.s. në një hadith për natyrën?

Fjalor shqip-gjermanisht / Albanisch-Deutsches Wörterbuch

natyra - Natur
ka krijuar - hat erschaffen
kafshë - Tier
ka urdhëruar - hat befohlen
ruaj - bewahren
mjedis - Umwelt
kujdesem - pflegen, sich um etwas sorgen
gjallesa - Lebewesen
xhehennem - Hölle

mbyll - schliessen
ushqehem - sich ernähren
mbjell - einpflanzen
filiz - Setzling
bimë - Pflanzen
zogj (zog) - Vögel (Vogel)
quhet - angerechnet
lëmoshë - Spende